

МИНИСТЕРСТВО НА ОКОЛНАТА СРЕДА И ВОДИТЕ

ЕВРОПЕЙСКО И НАЦИОНАЛНО ЗАКОНОДАТЕЛСТВО В ОБЛАСТТА НА ОЦЕНКАТА И УПРАВЛЕНИЕТО НА ШУМА В ОКОЛНАТА СРЕДА

София, 01.12.2006 г.

Мария Костова, гл. експерт, отдел ППЗ

Законодателство на ЕС

- Директива **2002/49/ЕС** за оценка и управление на шума в околната среда.
- Директива **2000/14/ЕС** за шума, излъчван в околната среда от оборудване, което работи на открито;
- Директива **86/594/ЕЕС** за шума, излъчван във въздуха от битовите уреди.

Българско законодателство

- **Закона за защита от шума в околната среда** (обн., ДВ, бр. 74 от 13.09.2005 г.);
- **Наредба за съществените изисквания и оценяване съответствието на машини и съоръжения, които работят на открито, по отношение на шума, излъчван от тях във въздуха** (ПМС № 22 от 29.01.2004 г., обн., ДВ, бр. 11 от 10.02.2004 г.);
- **Наредба за изискванията за етикетирание на битови уреди по отношение на шума, излъчван от тях във въздуха** (обн., ДВ, бр. 87 от 3.10.2003г.);

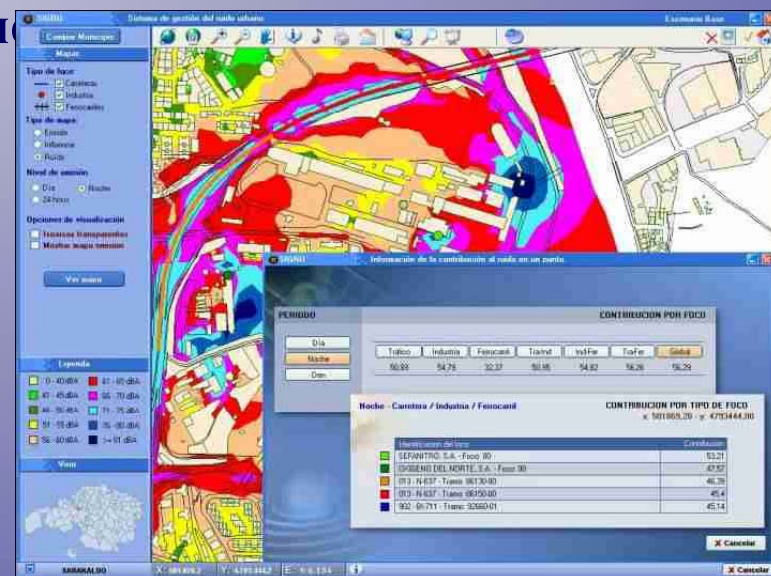
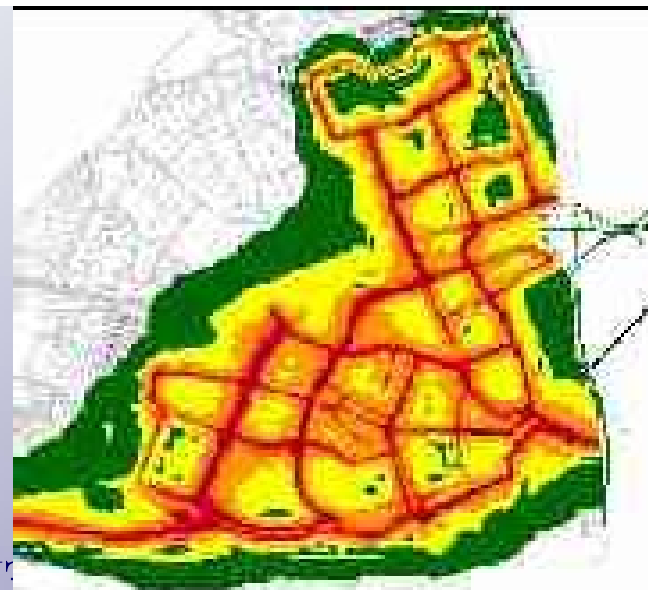
За агломерациите > **250 000** жители
автомобилни пътища > **6 000 000** МПС/година
железопътни линии > **60 000** влакове/година
летища > **50 000** движения/година

30.06.2007 г. – разработване на СШК;
30.09.2007 г. – предоставяне на СШК на МОСВ и МЗ,
18.07.2008 г. – изготвяне на планове за действие;
31.10.2008 г. – предост. на ПД на МОСВ и МЗ.

За агломерациите > **100 000** жители
автомобилни пътища > **3 000 000** МПС/година
железопътни линии > **30 000** влакове/година
летища > **50 000** движения/година

30.06.2012 г. – разработване на СШК;
30.09.2012 г. – предоставяне на СШК на МОСВ и МЗ;
18.07.2013 г. – изготвяне на плановете за действие;
31.10.2013 г. – предост. на ПД на МОСВ и МЗ.

София, 01.12.2006 г.

- **Наредба № 2/5.04.2006 г.** за дейността на националната система за мониторинг на шума в околната среда, и за изискванията за провеждане на собствен мониторинг и предоставяне на информация от промишлените източници на шум в околната среда (обн., ДВ, бр. 37 от 5.05.2006 г.);
- **Наредба № 3/25.04.2006 г.** за изискванията за създаването, поддържането и съдържанието на регистрите на агломерациите, основните пътища, железопътни линии и летища в страната (обн., ДВ, бр. 38 от 9.05.2006 г.);
- **Наредба № 6/26.06.2006 г.** за показателите за шум в околната среда, отчитащи степента на дискомфорт през различните части на денонощието, граничните стойности на показателите за шум в околната среда, методите за оценка на стойностите на показателите за шум и вредните ефекти от шума върху здравето на населението (обн., ДВ, бр. 58 от 18.07.2006 г.);
- **Наредба** за изискванията към разработването и съдържанието на стратегическите карти за шум в околната среда и към плановете за действие (ПМС № 217 /18.08.2006 г., ДВ, бр. 70 от 29.08.2006 г.);

Наредба № 2 / 5.04.2006 г.

Урежда:

- структурата и дейността на националната система за мониторинг на шума в урбанизираните територии, която се ръководи от министъра на здравеопазването;
- изискванията за провеждане на собствени/ контролни измервания на показателите за шум от промишлени източници;
- предоставянето на информацията от мониторинга на промишлени източници.

Наредба № 3 / 25.04.2006 г.

- Регистрите се изработват с цел документиране на основните характеристики на източниците на шум;
- Определяне на обектите, които подлежат на разработване на стратегически шумови карти;
- Регистрите осигуряват информация при разработване на стратегически карти;
- Министърът на регионалното развитие и благоустройството - агломерациите и основните пътища в страната;
- Министърът на транспорта - основните железопътни линии и летища.

Съдържание на регистрите:

- наименование;
- код/номер;
- местоположение - географски данни;
- площ в строителните граници /дължина;
- брой население / брой МПС за една година;
- гъстота на населението в брой лица на км².

Наредба № 6 / 26.06.06 г.

- **Lден** – дневно ниво на шума е А-претеглено осреднено еквивалентно ниво на шума за дълъг период от време, отнесено за всички дневни периоди през годината;
- **Lвечер** – вечерно ниво на шума – отнесено за всички вечерни периоди през годината;
- **Lнощ** – нощно ниво на шума – отнесено за всички нощни периоди през годината;
- **L24** – денонощно ниво на шума

$$L_{24} = 10 \cdot \log \frac{1}{24} \left(12 \cdot 10^{L_{\text{ден}}/10} + 4 \cdot 10^{(L_{\text{вечер}}+5)/10} + 8 \cdot 10^{(L_{\text{нощ}}+10)/10} \right)$$

Територии и устройствени зони в урбанизираните територии и извън тях	Еквивалентно ниво на шума, dB(A)		
	ден	вечер	нощ
1. Жилищни зони и територии	55	50	45
2. Централни градски части	60	55	50
3. Територии, подложени на въздействието на интензивен автомобилен трафик	60	55	50
4. Територии, подложени на въздействието на релсов железопътен и трамваен транспорт	65	60	55
5. Територии, подложени на въздействието на авиационен шум	65	65	50
6. Производствено-складови територии и зони	70	70	70
7. Зони за обществен и индивидуален отдих	45	40	35
8. Зони за лечебни заведения и санаториуми	45	35	35
9. Зони за научноизследователска и учебна дейност	45	40	35
10. Тихи зони извън агломерациите	40	35	35

Допълнителни показатели за шум

- Използват се при изчисленията по метода за отчитане на шума от въздушния трафик.
- **SEL** – ниво на звукова експозиция – еквивалентно продължително А-претеглено ниво на звуково налягане за интервал от време $t_2 - t_1$;
- **L_{макс}** – максимално А-претеглено ниво на шума – максималната стойност на моментното А-претеглено ниво на шума за даден интервал от време.
- Граничната стойност на **L_{макс} – 85 dB(A)** при прелитане на ВПС над дадена територия.

СШК се използват като:

- основа за определяне на приоритетните проблеми и разработване на планове за действие;
- инструмент за избор на най-подходящо решение за предотвратяване и намаляване на шума чрез оценка на различни варианти;
- основа за провеждане на мониторинг на шума в околната среда;
- основа за извършване на реална оценка за въздействието на шума в околната среда чрез възможност за определяне влиянието на различните източници на шум върху произволно избрана точка от картата;
- източник на информация за гражданите;
- източник на данни, които се предоставят на ЕК.

Минимални изисквания към входните данни

- Геометрични данни:
  - а) цифров модел на терена съгласно кадастралната карта, векторни и растерни слоеве;
  - б) сгради - характер и начин на застрояването от двете страни на улиците и магистралите: едностранно, двустранно, етажност, напречно или надлъжно разположение на сградите спрямо уличната ос, разстояние между сградите;
  - в) характеристика на земната повърхност;
  - г) звукови бариери - вид, дължина, височина, точно местоположение и ъгъл на ориентация.

Данни за източниците и условията на излъчване на шум

- Автомобилен транспорт
- Железопътен транспорт
- Въздушен транспорт
- Воден транспорт
- Промислени източници
- Данни за населението и ползването на територията
- Метеорологични данни
- Измерени и/или изчислени данни за нивата на шума в dB(A).

Отразяване на нивата на шума върху СКШ

- под 35 dB(A) - светлозелено
- от 35 до 40 dB(A) - зелено
- от 40 до 45 dB(A) - тъмнозелено
- от 45 до 50 dB(A) - жълто
- от 50 до 55 dB(A) - охра
- от 55 до 60 dB(A) - оранжево
- от 60 до 65 dB(A) - червено
- от 65 до 70 dB(A) - виненочервено
- от 70 до 75 dB(A) - лилаво
- от 75 до 80 dB(A) - синьо
- над 80 dB(A) - тъмносиньо

Минимални изисквания към съдържанието на СКШ за агломерациите

1. **Общ брой население**, в жилища, изложени на стойностите на показателя **L₂₄** на височина 4 m пред най-силно изложената фасада в **55-59, 60-64, 65-69, 70-74, > 75 dB(A)**, поотделно за шума от автомобилния, железопътния и въздушния трафик, както и за шума от промишлени източници.
2. Брой население, в жилища с допълнителна изолация, тиха фасада;
3. **Общ брой население – L_{нощ} - 45-49, 50-54, 55-59, 60-64, 65-69, > 70 dB(A)**;
3. Брой население, в жилища с допълнителна изолация, тиха фасада;

Минимални изисквания към съдържанието на СКШ за основните пътища, ж. п. линии и летища

1. Характеристика на заобикалящата ги среда;
2. **Общ брой население, извън агломерациите** в жилища, изложени на стойностите на показателя **L24** на височина 4 m пред най-силно засегнатата фасада в **55-59, 60-64, 65-69, 70-74, > 75 dB(A)**.
3. **Брой население**, в жилища с доп. изолация, тиха фасада;
3. **Общ брой население – Лнощ - 45-49, 50-54, 55-59, 60-64, 65-69, > 70 dB(A)**;
4. **Брой население**, в жилища с доп. изолация, тиха фасада;
5. **Обща площ на територията** (в кв. м), изложена на стойности на показателя **L24**, по-високи от **55, 65 и 75 dB(A)**. **Общ брой на жилищата и общ брой население**, населяващо всяка от тези територии (данните трябва да включват и агломерациите).

СЪДЪРЖАНИЕ НА ПЛАНОВЕ ЗА ДЕЙСТВИЕ

- описание на агломерациите, осн. пътища и ж.п.линии и летища;
- отговорните органи на местната власт;
- анализ и оценка на шумовото натоварване – 5 год.;
- анализ на причините за превишаване на граничните стойности;
- резюме на резултатите от стратегическите карти за шум;
- предприетите мерки за намаляване на шума;
- оценка на евентуално намаления брой на засегнатите хора;
- формулиране на приоритетните проблеми;
- формулиране на необходимите действия, отговорни лица, срокове, стойност, начин на финансиране;

СЪДЪРЖАНИЕ НА ПЛАНОВЕ ЗА ДЕЙСТВИЕ

- анализ на очакваното подобряване и намаляване експозицията на отделните групи от населението;
- подреждане по приоритет на отделните мерки;
- протоколи от организираните обществени обсъждания;
- обобщение и анализ на резултатите от проведените обществени обсъждания;
- проекти, които компетентните органи предвиждат да реализират през следващите 5 години, включително проекти, съдържащи мерки за запазване на тихите зони;
- финансова информация, ако има такава, бюджетни пера, ефективност на разходите;
- критерии за оценка на изпълнението и очакваните резултати от плана за действие;

МИНИСТЕРСТВО НА ОКОЛНАТА СРЕДА И ВОДИТЕ

**БЛАГОДАРЯ
ЗА
ВНИМАНИЕТО**

София, 01.12.2006 г.